

# **Základní škola a mateřská škola Mnetěš**

## **ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM**

### **ŠKOLNÍ DRUŽINY**

#### **1. Identifikační údaje školy**

Základní škola a mateřská škola Mnetěš 135, 41301 Roudnice nad Labem

IČO: 72 74 35 81

Ředitelka: Marcela Sekerová

Vychovatelka: Edita Livorová Brídlová

Telefon: 416 871 252

e-mail: [zsmsmnetes@seznam.cz](mailto:zsmsmnetes@seznam.cz); [info@zsmsmnetes.cz](mailto:info@zsmsmnetes.cz)

webové stránky: [zsmsmnetes.cz](http://zsmsmnetes.cz)

Zřizovatel: Obec Mnetěš

**Název: „NEBUDEME SE NUDIT“**

**Dokument je platný od:** 1. září 2022, doba realizace je stanovena na 5 let

Aktualizován dne: 25. 9. 2022

## **2. Charakteristika školní družiny**

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Školní družina není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vzdělávání. Hlavním posláním školní družiny je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku, rekreace a sebeobslužné, společensky prospěšné činnosti žáků. Školní družina umožňuje také přípravu na vyučování, která zahrnuje okruh činností souvisejících s plněním školních povinností, není to však povinná činnost školní družiny. Školní družina je umístěna v půdní vestavbě základní školy. Je vybavena nábytkem a stoly se židlemi, kde má každý žák své místo. Vybavení hračkami, načiním a pomůckami odpovídá počtu dětí ve ŠD a jejich věku. Děti plně využívají i počítačovou učebnu.

Školní družina má jedno oddělení dětí z 1. – 5. ročníku.

Pro sportovní aktivity využívá družina školní zahradu, asfaltové hřiště TJ Sokol Mnetěš, velké hřiště a dětské hřiště v obci.

### **Provoz školní družiny**

Do školní družiny jsou přijímáni žáci ze všech 5 ročníků. Žáci jsou přijímáni na základě písemné přihlášky. Součástí přihlášky je písemné sdělení zákonných zástupců žáka o způsobu odchodu žáka ze školní družiny. Omluvu nepřítomného žáka sdělí rodiče telefonicky nebo písemně. Rovněž tak skutečnost, pokud dítě vyzvedne jiná osoba, než je uvedeno v zápisním lístku. Provoz ŠD je každý den ráno od 6:30 do 7:40 hod a odpoledne v době od 11:40 do 16:00 hod.

### **Bezpečnost ve školní družině**

Školní družina zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře. Všichni žáci se chovají při pobytu ve školní družině tak, aby neohrozili zdraví a majetek svůj, ani jiných osob. Žákům je zakázáno manipulovat s elektrickými spotřebiči, vypínači a elektrickým vedením bez dozoru vychovatele.

Každý úraz či poranění, k němuž dojde během pobytu žáků ve školní budově nebo mimo budovu při akci pořádané školní družinou, žáci hlásí ihned vychovateli. Ten je povinen oznamovat údaje související s úrazy žáků, poskytovat první pomoc a vést evidenci úrazů podle pokynů ředitele školy.

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu ZŠ.

### **Personální podmínky**

Činnost školní družiny zajišťuje 1 vychovatelka na plný úvazek. Vychovatelka se dle možností účastní vzdělávacích akcí v akreditovaných vzdělávacích kurzech a samostudia za účelem rozšíření pedagogického a všeobecného rozhledu a orientace v oblastech, které děti zajímají.

Vychovatelka vzdělává žáky mimo vyučování a snaží se rozvíjet jejich zájmy. Podílí se na výzdobě, aby vytvořila prostředí, ve kterém se děti cítí dobře, spokojeně a chodí sem rády. Samozřejmostí je otevřenost a spolupráce s rodiči, jejich maximální informovanost.

### 3. Charakteristika ŠVP

Vzdělávací program školní družiny je zaměřen na formování zdravé osobnosti odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu a najde své místo ve zdravé sociální skupině.

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje jejich vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce.

Naším **cílem** je, aby děti v průběhu docházky do školní družiny získaly souhrn vědomostí, dovedností a postojů (kompetencí) využitelných v běžném životě.

Školní družinu chápeme jako

- místo pro zájmové vyžití dětí
- místo pro relaxaci dětí po vyučování
- místo pro rozvíjení tvořivosti
- místo pro posilování sebevědomí
- místo pro rozvoj osobních a sociálních kompetencí
- místo, kde se děti cítí dobře

#### Klíčové kompetence:

**kompetence k učení** – dítě se učí s chutí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané dovednosti dává do souvislostí, uplatňuje je v praktických situacích a při dalším učení, chápe důležitost celoživotního vzdělávání

**kompetence k řešení problémů** – dítě si všímá dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli, započaté činnosti dokončuje

**komunikativní kompetence** – dítě vyjadřuje myšlenky, formuluje otázky, odpovídá na ně, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, vyjadřuje se kultivovaně

**sociální a interpersonální kompetence** – dítě samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlivost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

**činnostní a občanská kompetence** – dítě se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, přistupuje odpovědně ke svým povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na vlastní zdraví i zdraví druhých lidí

**kompetence k trávení volného času** – dítě se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, rozpozná a odmítne nevhodnou nabídku na trávení volného času

**kompetence pracovní** – dítě se učí bezpečně používat účinně materiály a nástroje, umí zvládat základní pracovní dovednosti a komunikační schopnost při kolektivní práci, získává schopnost pracovat podle návodu a pokynů, snaží se reálně posoudit výsledek své práce i práce ostatních

## Vzdělávací a výchovné oblasti

Činnosti školní družiny se opírají o následující oblasti:

**Já a moje okolí:** poznávání nejbližšího okolí, získávání vztahu ke své obci, organizace školy a školní družiny, určení významných objektů (knihovna, obecní úřad, požární zbrojnice), orientace v prostoru a čase, vycházky, výlety, bezpečnost při cestě do školy, dopravní výchova, orientace ve světě informací, časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací.

Očekávané výstupy

- orientuje se v místě svého bydliště a školy, zná význačné objekty v okolí
- zná pravidla chování v přírodě
- ví, jaké jsou jeho možnosti v ochraně životního prostředí
- zná základní pravidla slušného a bezpečného chování
- zná dopravní značky, řídí se jimi

Oblast vede k získávání a posilování **kompetencí činnostních a občanských.**

**Já a společnost:** osvojování zásad vhodného a společenské chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace slovní i mimoslovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy (co děti shlédly, slyšely, práce s internetem- vyhledávání informací)

Očekávané výstupy

- zná příbuzenské vztahy v rodině
- rozvíjí vztahy mezi dětmi
- umí se správně chovat v kolektivu
- zná základní práva dítěte, principy demokracie
- zvládá základní sebeobslužné činnosti

Oblast vede k získávání a posilování **kompetence k řešení problémů a kompetencí komunikativních a sociálních.**

**Já a čas:** budování a dodržování správného režimu dne, vytváření pravidelných návyků, správné a účelné využití volného času, tradice, zvyky, odlišnosti způsobů života, návštěva kulturních pořadů.

Očekávané výstupy

- orientuje se v čase, zná hodiny a vztahy mezi časovými jednotkami
- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- zná dny v týdnu, měsíce, roční období, orientuje se podle hodin

Oblast vede k utváření a posilování **kompetence k trávení volného času, kompetence k učení a k řešení problémů.**

**Já a moje zdraví:** poznávání lidského těla, péče o zdraví, příznaky nemocí, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, předcházení úrazům, zásady poskytování první pomoci, rozvoj pohybových schopností a dovedností, správné držení těla, pohyb jako součást správného životního stylu, dodržování pitného režimu, vhodné stravovací návyky

Očekávané výstupy

- dbá na osobní čistotu těla, prádla, oděvu, cvičebního úboru
- dodržuje správnou životosprávu
- dodržuje pokyny týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví
- uvědomuje si nebezpečí při pohybových aktivitách, dbá o bezpečnost svou i ostatních
- zvládá osvojené pohybové dovednosti dle svých pohybových schopností
- zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k odstranění vlastních nedostatků
- spolupracuje při týmových činnostech
- organizuje jednoduché pohybové hry
- zvládá hlavní zásady poskytování první pomoci

Oblast vede k získávání a posilování **kompetence komunikativní, sociální, interpersonální a občanské.**

**Já a svět práce a umění:** tvořivost, návrh pracovních postupů, práce podle návodu, práce s přírodními materiály, výtvarné techniky, estetika, neverbální vyjadřování, dramatizace, význam pracovních a uměleckých aktivit při relaxaci, seberealizace

Očekávané výstupy

- rozlišuje běžně užívané druhy papíru, skládáním vyrobí jednoduchý výrobek, odtrhne označenou část, vystřihne nakreslený tvar, čistě slepí části papíru, nalepí vystřižené tvary
- z přírodního materiálu vyrobí jednoduchý praktický výrobek, k práci volí vhodné nástroje a dodržuje pravidla bezpečnosti
- rozlišuje běžné pracovní nástroje (nůžky, nůž, jehla, kleště, šroubovák, kladívko) a bezpečně s nimi zachází
- pracuje s některou ze stavebnic a podle předlohy i podle své představy vytvoří výrobek
- vytvoří z modelovací hmoty výrobek a hovoří o něm, dodržuje základní hygienické návyky při práci s těmito materiály
- navlékne nit, přišije knoflík, sešije dva kusy látky k sobě
- při praktických činnostech si udržuje pořádek na svém místě, stará se o své pomůcky
- zvolenou výtvarnou technikou vyjádří své prožitky

- aktivně se zapojuje do dramatizací běžných životních situací

Oblast vede k získávání a prohlubování **kompetence pracovní, kompetence k řešení problémů a kompetence k trávení volného času.**

**Já a příroda:** citlivý přístup k přírodě, vztah k okolní krajině, uvědomování si propojenosti vztahů mezi člověkem a přírodou, rozlišování pozitivních způsobů ovlivňování přírody člověkem od způsobů negativních, ochrana životního prostředí, třídění odpadků, vycházky do přírody, diskuse, dramatizace, sběr léčivých bylin

Očekávané výstupy

- zná a poznává rozmanitost živé a neživé přírody
- poznává rostliny a živočichy naší přírody
- uvědomuje si nebezpečí v přírodě (jedovaté rostliny, nebezpeční živočichové)
- pozoruje proměny přírody v závislosti na změně ročního období
- třídí odpad
- pečuje o pokojové rostliny
- sbírá léčivé byliny

Oblast vede k získávání a prohlubování **kompetence k učení, kompetence pracovní a k řešení problémů, kompetence sociální a občanské.**

**Já a Evropa a svět:** výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, poznávání jiných kultur, porovnávání rozdílů, výchova k toleranci, čtení článků s touto tematikou, dramatizace, dokumentární filmy, diskuse, práce s mapou, internet

Očekávané výstupy

- je tolerantní k jiným kulturám
- vnímá Evropu jako širší vlast
- orientuje se na mapě Evropy i světa
- cítí sounáležitost se všemi národy EU
- porovnává způsob života v různých zemích
- informace o uspořádání Evropy a světa získává četbou článků, sledováním dokumentů a z internetu
- o těchto informacích diskutuje s kamarády

Oblast vede k získávání a posilování **kompetence k řešení problémů a kompetencí komunikativních a sociálních.**

**Já – člověk:** osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, společná tvorba pravidel soužití ve skupině, chování ve společnosti, posilování týmové spolupráce, budování správných hodnot, interaktivní hry, psychologické hry, modelové situace, diskuse

Očekávané výstupy

- utváří dobré mezilidské vztahy ve třídě i mimo ni
- respektuje zákony, normy, dohodnutá pravidla
- uvědomuje si odpovědnost za své chování
- chápe a uznává hodnoty, jako jsou svoboda, spravedlnost, solidarita, pravda..
- spolupracuje ve skupině, pomáhá slabším
- aktivně se účastní her a dalších aktivit, některé sám organizuje
- při modelových situacích nacvičuje adekvátní reakce
- diskutuje o problémech

Oblast vede k prohloubení a rozšíření **kompetence interpersonální a sociální, kompetence k řešení problémů, kompetence pracovní.**

**Já a svět informací:** mediální výchova, hledání, zpracování, vyhodnocení a využití informací z médií, práce s textem,

Očekávané výstupy

- využívá média jako zdroje informací
- na základě vlastních zkušeností hodnotí kriticky některé zdroje
- vyhledává potřebné informace z různých textů
- rozvíjí svoje komunikační schopnosti při týmových činnostech, prezentacích nebo veřejných vystoupeních
- zvažuje a posuzuje pravdivost některých informací

Oblast vede k utváření a posilování **kompetence k trávení volného času, kompetence k učení, kompetence k řešení problémů.**

**Já a informační a komunikační technologie:** základy práce s počítačem, ovládání jednoduchých programů, práce s výukovými programy, didaktické hry, internet, dodržování pravidel bezpečné práce s hardwarem i softwarem, ochrana dat před poškozením, ztrátou a zneužitím

Očekávané výstupy

- vyhledává informace
- komunikuje pomocí internetu
- napíše, upraví text, vloží obrázek
- využívá počítač k procvičování učiva
- zvládá didaktické hry

Oblast vede k získávání a prohlubování **kompetence komunikativní, kompetence pracovní, kompetence k učení a k řešení problémů.**

## **Realizované formy vzdělávání**

a) **příležitostná výchovná** (slavnosti, besídky, vystoupení, návštěvy divadelních představení, apod.)

b) **pravidelná výchovná** (každodenní činnost přihlášených žáků v odděleních ŠD, týdenní skladba zaměstnání, kroužky družiny)

c) **spontánní činnosti** (průběžné aktivity, nejsou řízeny pedagogicky, vlastní činnost dětí, rozhovory)

Družina realizuje výchovně vzdělávací činnost mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností; umožňuje žákům přípravu na vyučování.

**Odpočinkové činnosti** – mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě, a dále dle potřeby kdykoliv během dne, jde o klidové hry a jiné nerušné aktivity, poslechové činnosti apod.

**Rekreační činnosti** – slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky, hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.

**Zájmové činnosti** – rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci a kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových a jiných dovedností, jde o řízené kolektivní nebo individuální činnosti, organizované nebo spontánní aktivity.

**Příprava na vyučování** – zahrnuje okruh činností souvisejících s plněním školních povinností, např. vypracovávání domácích úkolů (pouze se souhlasem rodičů), zábavné procvičování učiva formou didaktických her, ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech; není to však povinná činnost ŠD

**Vzdělávací a výchovné oblasti** se prolínají všemi činnostmi školní družiny, které jsou řazeny do **měsíčních bloků**:

## **Září – PŘÍRODOVĚDNÝ MĚSÍC**

OČ - volné rozhovory s dětmi o nových zážitcích, poslech čtených pohádek, společenské hry, volné hry a kreslení, četba na pokračování

RČ – vycházky do přírody, námětové hry ve volné přírodě, hudebně pohybové hry, společný zpěv s doprovodem, závodivé hry na hřišti

ZČ – přírodovědné soutěže, poznáváme druhy stromů, chráníme přírodu, třídíme odpad, volně žijící živočichové v našem okolí, malování na kameny, sbíráme přírodniny a vyrábíme z nich

PNV – udržovat pořádek ve školní tašce a na svém místě, didaktické hry, labyrinty

## **Říjen – DOPRAVNÍ MĚSÍC**

OČ – práce s dětskými časopisy, rozhovory s dětmi, stolní hry, omalovánky, hry se slovy

RČ – pohybové hry s pravidly, denní vycházky s hrami ve volné přírodě, závodivé hry na hřišti, chování na přechodu, soutěže na koloběžkách

ZČ – vyrábíme dopravní značky a učíme se je poznávat, dopravní soutěže, poznáváme dopravní prostředky, kreslení a malování podzimu, pravidla silničního provozu pro chodce, výroba dopravních terčíků

PNV – hádanky a křížovky, vypracování domácích úkolů, omalovánky, dokreslování počtu

## **Listopad – POHÁDKOVÝ MĚSÍC**

OČ – četba na pokračování, hry se stavebnicemi, práce s knihami v žákovské knihovně

RČ – denní vycházky s pohybem ve volné přírodě, pouštění draka, závodivé hry s pravidly, dramatizace pohádek, tělovýchovné chvilky

ZČ – ilustrace pohádek, beseda o knihách, vymysli pohádku, literární soutěž, hry s barvami – zapouštění, obtiskování listů, pozorování změn v přírodě, výstavka listů, práce s míčem – koulení, házení, chytání

PNV – hádanky a didaktické hry, úklid pomůcek při odchodu

## **Prosinec – VÁNOČNÍ MĚSÍC**

OČ – rozhovory s dětmi o jejich zážitcích a přáních, společná četba

RČ – vycházky do přírody podle počasí – bobování, bruslení, stavby ze sněhu, hry a cvičení ve třídě

ZČ – vánoční výzdoba ve škole, výroba vánočních přání a ozdob, malování „Moje přání“, pozorování změn v přírodě, čtení stop ve sněhu, příprava vánoční besídky, návštěva kulturního zařízení

PNV – péče o učebnice a sešity, opakování a procvičování poznatků při didaktických hrách

## **Leden – PĚVECKÝ MĚSÍC**

OČ – rozhovory s dětmi o zážitcích z vánočních prázdnin, zimní hádanky, stolní a jiné společenské hry

RČ – vycházky – zimní zábavy (bruslení, bobování, klouzání, hry se sněhem a na sněhu), při vycházkách prohlubovat znalosti o přírodě a jejich ochraně, při nepřízní počasí tělovýchovné chvíle v družině, pohybové hry se zpěvem

ZČ – pěvecké soutěže, hádání rytmu, zpěv podle zadání, hudební hádanky, práce s poslechem, výroba krmítka pro ptáky, sestavování prostorových staveb z různých konstruktivních stavebnic

PNV – četba dětí, cvičné vypracování domácích úkolů, puzzle

## **Únor – ZDRAVÝ MĚSÍC**

OČ – poslech pohádek na CD, pohádky klasické na DVD, hry na PC

RČ – vycházky do přírody, exkurze – hospodářská zvířata, cvičení s hudbou, hry na hřišti se sněhem, sněhové stavby

ZČ – zdravotní soutěže, ošetřování různých zranění, paralympiáda, výroba domácích zvířat z papíru, malování zimní přírody, význam cvičení pro lidský organismus

PNV – péče o vlastní osobu, úprava oděvu, pečlivost

## **Březen – TANEČNÍ MĚSÍC**

OČ – hádanky a hlavolamy, četba a vyprávění příběhů s dětským hrdinou a o jaru

RČ – vycházky do jarní přírody, hry se švihadly, TV chvilky, skákání panáka, míčové hry na školním hřišti, vycházky na dětské hřiště s průlezkami

ZČ – soutěže z různých tanečních žánrů, ukázky společenských tanců, společenská výchova, zábavné soutěže, velikonoční výzdoba, textilní koláže s jarní tematikou, delší vycházky do přírody, poznávání světových stran, pozorování změn v přírodě

PNV – didaktické hry, četba časopisů, hra Scrable

## **Duben – TVOŘIVÝ MĚSÍC**

OČ – hry dětí podle vlastního výběru, poslech pohádek na přání, vybarvování tematických omalovánek

RČ – vycházky do parku, lesa (pozorování rozdílů), hudebně pohybová výchova, hry s míči, obručkami, létajícím talířem a skákačí gumou na školním hřišti

ZČ – různé úkoly zručnosti, pěstitelské pokusy, tvoříme z víček PET lahví, velikonoční výstava, kutil TIM – technické dovednosti, odlévání ze sádry, závodivé hry na hřišti, pozorování prvních jarních květů

PNV – obrázkové čtení, hlavolamy, procvičování znalostí na PC

## **Květen – SPORTOVNÍ MĚSÍC**

OČ – individuální rozhovory s dětmi, stolní společenské hry

RČ – vycházky do přírody a hry v přírodě, zpěv s doprovodem, hry na školní zahradě

ZČ – soutěže s míčem, na trampolínách, hry bez hranic, opičí hra - cvičení obratnosti, indiánská stezka – soutěže na stanovištích, štafetový pětiboj, silové zápasy, vliv sportu na naše zdraví, kreslení tuší a perem, výroba herbáře

PNV – doplňovačky, hádanky, četba příběhů

## Červen – ZÁVĚREČNÝ MĚSÍC

OČ – četba na přání, vybarvování, volné hry

RČ – hry ve volné přírodě, hudebně pohybové hry, vycházky naučnou stezkou k Lednicím

ZČ – trochu ztřeštěné soutěže všeho druhu, vyhodnocení celoroční soutěže, výrobky z přírodnin, kreslení a malování na téma „léto“

PNV – kvízy, křížovky, procvičení znalosti na PC

## 4. Evaluace

**Ve školní družině hodnotíme:**

## 1. dosahování očekávaných výstupů

- hodnocení 1x za rok, zapracování případných úprav do ŠVP

## 2. plnění plánů práce

- rozbor plnění týdenních plánů práce - na počátku nového týdne

- hodnocení činnosti ŠD v průběhu školního roku - v závěru školního roku

K hodnocení používáme vlastní pozorování, rozhovory, dotazníky, rozborů činnosti, provádíme také sebehodnocení práce vychovatelek.

Závěry evaluace využíváme především při tvorbě celoročních plánů práce. Poskytnutou zpětnou vazbu se snažíme využít ke zkvalitnění naší činnosti.

V Mnetěši 25. 9. 2022

Edita Livorová

vychovatelka ŠD